

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
 112/0
 วันที่ 25 ต.ค. 2561
 เวลา 10.46 น.

ที่ นร ๐๕๐๓/๓๓๑๑๕

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
 ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๑

เรื่อง รายงานผลการดำเนินการตามข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน พ.ศ.

เรียน เลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่เลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

อ้างถึง หนังสือสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ที่ สว(สนช) ๐๐๐๗/๙๐๓ ลงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกระทรวงแรงงาน ที่ รง ๐๖๐๒/๒๖๔๑ ลงวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๑

ตามที่ได้ส่งข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. ไปเพื่อดำเนินการ นั้น

กระทรวงแรงงานได้เสนอรายงานผลการดำเนินการตามข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญฯ ดังกล่าว มาเพื่อดำเนินการ ความละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๑ รับทราบรายงานผลการดำเนินการตามข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. ตามที่กระทรวงแรงงานเสนอ และแจ้งให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติทราบต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ ทั้งนี้ ได้แจ้งให้กระทรวงแรงงานส่งรายงานในเรื่องนี้ จำนวน ๗๕๐ ชุด ให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติโดยตรงต่อไปแล้ว

ขอแสดงความนับถือ

(นายธีระพงษ์ วงศ์ศิวะวิลาส)
 เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กลุ่มงานบริหารทั่วไป
 วันที่ ๒๕/๑๐/๒๕๖๑ วันที่ ๒๕/๑๐/๒๕๖๑
 เวลา ๑๒.๓๓ ส่ง ...
 สำนักการประชุม

กองนิติธรรม
 โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๑๓๕๒ (ชัยโชค)
 โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๕๘ (D/แจ้งมติกรม/034)

กลุ่มงานกระตุกถาม
 วันที่ ๒๕/๑๐/๒๕๖๑
 วันที่ ๒๕/๑๐/๒๕๖๑
 เวลา ๑๓.๓๖ น.
 สำนักการประชุม

๕๓๑ ๒๕๖๑
 ๒๕/๑๐ พย ๖๑ ๑๒.๐๐

ที่ รง ๐๖๐๒/๒๖๕๑

กระทรวงแรงงาน
ถนนมิตรไมตรี กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

ทอ สิงหาคม ๒๕๖๑

เรื่อง การดำเนินการตามข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน พ.ศ.

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง ๑. หนังสือสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ที่ สว (สนช) ๐๐๐๗/๕๐๓ ลงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑
๒. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๗/๘๔๕๒ ลงวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๖๑

ด้วยกระทรวงแรงงานขอเสนอเรื่อง การดำเนินการตามข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑๒) ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ) สั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี พิจารณาแล้วมีคำสั่งให้กระทรวงแรงงานรับข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. ไปพิจารณาร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณาศึกษาแนวทางและความเหมาะสมของข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญฯ ดังกล่าว และสรุปผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการในภาพรวมแล้วส่งให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง เพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ความเป็นมาของเรื่องที่จะเสนอ

๑.๑.๑ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภามีหนังสือ ที่ สว(สนช) ๐๐๐๗/๕๐๓ ลงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี แจ้งว่า ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๐/๒๕๖๑ วันพฤหัสบดีที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ที่ประชุมได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. ซึ่งคณะกรรมการวิสามัญได้ตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ไว้บางประการ และมีมติเห็นด้วยกับข้อสังเกต นั้น สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ จึงส่งข้อสังเกตดังกล่าวมาเพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรีตามนัยแห่งข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๘๗ วรรคสอง

๑.๑.๒ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีมีหนังสือ ที่ นร ๐๕๐๗/๘๔๕๒ ลงวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๖๑ เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน แจ้งว่าสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้เสนอข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. มาเพื่อดำเนินการ พิจารณาศึกษาแนวทางและความเหมาะสมของข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญฯ ดังกล่าว และสรุปผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการในภาพรวมแล้วส่งให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง เพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

๑.๒ มติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งที่เกี่ยวข้อง

ข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐

ข้อ ๙๗ ในการพิจารณาของคณะกรรมการธิการ ถ้าคณะกรรมการธิการเห็นว่า มีข้อสังเกตหรือข้อเสนอแนะที่คณะรัฐมนตรี ศาลฎีกา ศาลปกครองสูงสุด ศาลรัฐธรรมนูญหรือองค์กรตามรัฐธรรมนูญ ที่เกี่ยวข้องควรทราบหรือควรปฏิบัติ ให้บันทึกข้อสังเกตหรือข้อเสนอแนะดังกล่าวไว้ในรายงานของคณะกรรมการธิการ เพื่อให้สภาพิจารณา

ในกรณีที่สภาเห็นด้วยกับข้อสังเกตหรือข้อเสนอแนะของคณะกรรมการธิการ ให้ประธานสภาส่งรายงานและข้อสังเกตหรือข้อเสนอแนะไปยังคณะรัฐมนตรี ศาลฎีกา ศาลปกครองสูงสุด ศาลรัฐธรรมนูญ หรือองค์กรตามรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้อง

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

ด้วยรองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ) สั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี มีคำสั่งให้กระทรวงแรงงานรับข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๐/๒๕๖๑ วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ซึ่งที่ประชุมได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. โดยคณะกรรมการวิสามัญได้ตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ไว้บางประการและมีมติเห็นด้วยกับข้อสังเกตนั้น ไปพิจารณาร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณาศึกษาแนวทางและความเหมาะสมของข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญฯ ดังกล่าว และสรุปผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการในภาพรวม แล้วส่งให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีมีหนังสือ ที่ นร-๐๕๐๓/๘๔๕๒ ลงวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๖๑ แจ้งว่า รองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ) สั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี พิจารณาแล้วมีคำสั่งให้กระทรวงแรงงานรับข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. ไปพิจารณาร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสรุปผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการในภาพรวมส่งให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง

๔.สาระสำคัญ ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

ข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. และผลการพิจารณาตามข้อสังเกตดังกล่าว มีดังนี้

๔.๑ การได้สิทธิและการทำหน้าที่ของผู้กลับมาเป็นผู้ประกันตนตามมาตรา ๖

เพื่อให้เกิดความเข้าใจแก่ผู้ที่จะกลับเป็นผู้ประกันตนได้รับทราบเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ และหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติตามกฎหมาย สำนักงานประกันสังคมสมควรที่จะดำเนินการ ดังนี้

๔.๑.๑ ต้องแจ้งบุคคลซึ่งความเป็นผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๙ ได้สิ้นสุดลง เนื่องจากไม่ส่งเงินสมทบตามมาตรา ๔๑ (๔) (๕) พร้อมรายละเอียดสิทธิและหน้าที่ เพื่อให้บุคคลดังกล่าวได้รับทราบถึงการมีพระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตนฉบับนี้โดยเร็ว

๔.๑.๒ ต้องมีการประชาสัมพันธ์เพิ่มเติมเพื่อให้เป็นการทราบโดยทั่วไป

ผลการพิจารณา ปัจจุบันสำนักงานประกันสังคมได้มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เพื่อแจ้งให้บุคคลซึ่งความเป็นผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๙ ได้สิ้นสุดลงเนื่องจากไม่ส่งเงินสมทบตามมาตรา ๔๑ (๔) (๕) รับทราบถึงการมีพระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน พร้อมรายละเอียดสิทธิและหน้าที่ ในช่องทางต่างๆ ทั้งทางสื่อสิ่งพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ ตลอดจนผ่านทางเว็บไซต์ของสำนักงานประกันสังคม (www.sso.go.th) นอกจากนี้ สำนักงานประกันสังคมได้ทำการส่งหนังสือสอบถามความต้องการที่จะกลับเป็นผู้ประกันตนตามพระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตนทางไปรษณีย์ไปยังที่อยู่ของผู้ประกันตนดังกล่าวโดยตรงด้วย

๔.๒ ควรให้มีการแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ ในเรื่องดังต่อไปนี้

๔.๒.๑ ขยายระยะเวลาการแสดงความจำนงเป็นผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๙ ให้ยาวขึ้น เนื่องจากผู้ที่จะมาเป็นผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๙ นั้น เคยเป็นผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๓ มาก่อน และได้มีการจ่ายเงินสมทบและมีเงินออมอยู่ในกองทุนประกันสังคมอยู่แล้ว ดังนั้น ควรขยายระยะเวลาให้ยาวกว่า ๑๘๐ วัน เพื่อให้ผู้ประกันตนที่ประสงค์รับสิทธิประโยชน์กรณีว่างงานครบถ้วนตามกฎหมายแล้ว สามารถมาสมัครตามมาตรา ๓๙ ได้

ผลการพิจารณา สำนักงานประกันสังคมได้มีการดำเนินการส่งหนังสือ และส่งการแจ้งเตือนทาง SMS ให้ผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๙ ทราบถึงการขาดส่งเงินสมทบ เพื่อป้องกันมิให้ผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๙ ขาดส่งเงินสมทบสามเดือนติดต่อกันหรือภายในระยะเวลาสิบสองเดือนส่งเงินสมทบมาแล้ว ไม่ครบเก้าเดือนตามมาตรา ๔๑ (๔) (๕) ซึ่งจะส่งผลให้ผู้ประกันตนดังกล่าวสิ้นสภาพความเป็นผู้ประกันตน

กรณีที่เกิดกรณีการวิสามัญข้อสังเกตเห็นควรให้ขยายระยะเวลาการแสดงความจำนงเป็นผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๙ ให้นานขึ้น จากเดิมที่ผู้ที่เคยเป็นผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๓ ซึ่งจ่ายเงินสมทบมาแล้วไม่น้อยกว่าสิบสองเดือน และต่อมาความเป็นผู้ประกันตนได้สิ้นสุดลงเนื่องจากสิ้นสภาพการเป็นลูกจ้างตามมาตรา ๓๘ (๒) หากประสงค์จะเป็นผู้ประกันตนต่อไปให้แสดงความจำนงต่อสำนักงาน ภายในหกเดือนนับแต่วันที่สิ้นสุดความเป็นผู้ประกันตน สำนักงานประกันสังคมได้พิจารณาแล้วเห็นว่าการขยายระยะเวลาดังกล่าวนั้นจะส่งผลกระทบต่อกรรับสิทธิประโยชน์ในกรณีต่างๆ ตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ เนื่องจากมาตรา ๓๘ (๒) ได้กำหนดให้ผู้ประกันตนที่สิ้นสภาพการจ้างที่ได้ส่งเงินสมทบครบตามเงื่อนไขเวลาที่จะก่อให้เกิดสิทธิแล้ว ให้ผู้ที่สิ้นสภาพความเป็นผู้ประกันตนดังกล่าว มีสิทธิได้รับสิทธิประโยชน์ในกรณีต่างๆ ตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ ต่อไปอีกหกเดือนนับแต่วันที่สิ้นสภาพการเป็นลูกจ้าง

๔.๒.๒ ปรับแก้ไขมาตรา ๔๑ (๔) (๕) ที่กำหนดให้ความเป็นผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๙ สิ้นสุดลง เนื่องจากไม่ส่งเงินสมทบสามเดือนติดต่อกันหรือภายในระยะเวลาสิบสองเดือนส่งเงินสมทบมาแล้ว ไม่ครบเก้าเดือน (ขาดส่งเงินสมทบรวม ๓ เดือน ไม่ติดต่อกัน) เนื่องจากผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๙ เป็นผู้ว่างงาน และการไม่ส่งเงินสมทบอาจมาจากสาเหตุเจ็บป่วยนอนรักษาตัวอยู่ในโรงพยาบาลหรือที่บ้านเป็นเวลานาน ทำให้ไม่มีรายได้เพียงพอที่จะส่งเงินสมทบ หรือกรณีให้หักเงินสมทบผ่านบัญชีเงินฝากธนาคารซึ่งอาจจะเกิดปัญหาจากระบบการหักเงินของธนาคาร หรือเกิดจากผู้ประกันตนมีเงินในบัญชีไม่เพียงพอที่จะให้ธนาคารหักนำส่งเป็นเงินสมทบ หรือการไม่ได้นำส่งเงินสมทบเกิดจากปัจจัยอื่นโดยที่ผู้ประกันตนไม่ทราบเพราะไม่มีการแจ้งเตือน ดังนั้น ควรมีการแก้ไขมาตรา ๔๑ (๔) (๕) ให้มีมาตรการผ่อนปรนให้แก่ผู้ประกันตนที่ประสบปัญหาเหล่านี้ เป็นการเฉพาะรายได้ด้วย

ผลการพิจารณา ในกรณีที่เกิดกรณีการวิสามัญข้อสังเกตเห็นควรให้มีการปรับแก้ไขมาตรา ๔๑ (๔) (๕) ที่กำหนดให้ความเป็นผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๙ สิ้นสุดลง เนื่องจากไม่ส่งเงินสมทบสามเดือนติดต่อกันหรือภายในระยะเวลาสิบสองเดือนส่งเงินสมทบมาแล้วไม่ครบเก้าเดือน ให้มีระยะเวลาที่นานขึ้น และให้มีมาตรการผ่อนปรนให้แก่ผู้ประกันตนที่ประสบปัญหาเหล่านี้เป็นการเฉพาะรายได้ด้วย สำนักงานประกันสังคมได้นำข้อสังเกตดังกล่าวมาเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ ในการแก้ไขปัญหาการขาดส่งเงินสมทบของผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๙ เพื่อป้องกันมิให้เกิดปัญหาการสิ้นสภาพความเป็นผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๙

๔.๒.๓ การจัดสรรเงินกองทุนใช้ประโยชน์ทดแทนตามมาตรา ๒๔ ที่กำหนดให้ใช้ไม่เกินร้อยละ ๑๐ ของเงินสมทบของแต่ละปี ปัจจุบันเงินสมทบแต่ละปีมีจำนวนมากกว่าในอดีต ดังนั้น การอนุมัติที่จะใช้เงินไม่เกินร้อยละ ๑๐ ดังกล่าว เห็นควรที่จะลดลงและยึดหลักธรรมชาติ

ผลการพิจารณา กรณีที่คณะกรรมการวิสามัญตั้งข้อสังเกตเห็นควรให้ลดการจัดสรรเงินกองทุนใช้ประโยชน์ทดแทนเนื่องจากปัจจุบันเงินสมทบแต่ละปีมีจำนวนมากกว่าในอดีตตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ มาตรา ๒๔ ที่กำหนดให้คณะกรรมการประกันสังคมอาจจัดสรรเงินกองทุนไม่เกินร้อยละ ๑๐ ของเงินสมทบในแต่ละปี เพื่อจ่ายเป็นเบี้ยประชุม ค่าพาหนะ ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าเช่าที่พัก และค่าใช้จ่ายอื่นของกรรมการ ที่ปรึกษา กรรมการแพทย์ กรรมการอุทธรณ์และอนุกรรมการตามมาตรา ๑๘ และเป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารงานของสำนักงาน นั้น สำนักงานประกันสังคมอยู่ในระหว่างการดำเนินการศึกษาความเป็นไปได้ในการลดจำนวนของการจัดสรรเงินกองทุนเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายดังกล่าว เพื่อมิให้เกิดปัญหาในการใช้จ่ายเงินกองทุนในอนาคต

๔.๒.๔ ปรับเปลี่ยนเงื่อนไขเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในกรณีชราภาพ เนื่องจากประเทศไทยกำลังเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์ ประกอบกับผู้ประกันตนที่จ่ายเงินสมทบมาแล้วไม่น้อยกว่า ๑๘๐ เดือน และมีอายุครบ ๕๕ ปีบริบูรณ์ มีการขอใช้สิทธิรับเงินบำนาญชราภาพจำนวนมากขึ้น จึงควรมีแนวทางและมาตรการรองรับเกี่ยวกับสิทธิการรับประโยชน์ทดแทนในกรณีชราภาพได้อย่างเพียงพอ

ผลการพิจารณา ข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญที่เห็นควรให้มีแนวทางและมาตรการรองรับเกี่ยวกับสิทธิการรับประโยชน์ทดแทนในกรณีชราภาพ เนื่องจากประเทศไทยกำลังเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์ ประกอบกับผู้ประกันตนที่จ่ายเงินสมทบมาแล้วไม่น้อยกว่า ๑๘๐ เดือน และมีอายุครบ ๕๕ ปีบริบูรณ์ กองทุนประกันสังคม โดยเริ่มจากการจัดทำข้อเสนอแนะแนวทางในการปฏิรูปฯ และจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นจากลูกจ้างและนายจ้างทั้งในกรุงเทพมหานครและภูมิภาคต่างๆ เกี่ยวกับข้อเสนอตามแนวทางดังกล่าว จำนวน ๑๒ ครั้ง พร้อมทั้งเปิดรับฟังความคิดเห็นผ่านเว็บไซต์ของสำนักงานประกันสังคม เพื่อเก็บรวบรวมความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องและนำมาสรุปหาแนวทาง ทั้งนี้ ในการเปิดรับฟังความคิดเห็นที่ผ่านมาเป็นการหารือถึงแนวทางการดำเนินการใน ๒ ประเด็นหลักคือเรื่องขยายอายุบำนาญชราภาพกับการปรับสูตรค่าจ้างในส่วนของการขยายอายุบำนาญชราภาพนั้น มีการพิจารณาทางเลือก ๔ แนวทางประกอบด้วย

แนวทางที่หนึ่ง คือ ยังคงอายุการมีสิทธิรับบำนาญไว้ที่ ๕๕ ปี เงื่อนไขและเงินบำนาญแบบเดิมผู้ประกันตนมีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนในกรณีชราภาพต่อเมื่อผู้ประกันตนได้จ่ายเงินสมทบมาแล้วไม่น้อยกว่า ๑๘๐ เดือน โดยกำหนดสูตรการคำนวณเงินบำนาญ ดังนี้ $[20\% + (1.5\% \times \text{จำนวนปีที่ส่งเงินสมทบเกิน } 180 \text{ เดือน})] \times \text{ค่าจ้างที่นำส่งเงินสมทบเฉลี่ย } 60 \text{ เดือนสุดท้าย}$

แนวทางที่สอง คือ ขยายอายุการมีสิทธิรับบำนาญตามหลักสากล คือ ๖๐ ปี โดยจะทยอยปรับเพิ่มอายุการมีสิทธิรับบำนาญตั้งแต่ ๕๖ - ๖๐ ปี อย่างค่อยเป็นค่อยไป ซึ่งการขยายอายุการมีสิทธิจะประกาศล่วงหน้า โดยกำหนดด้วย ปี พ.ศ. เกิดของผู้ประกันตน (ใช้สูตรการคำนวณบำนาญสูตรเดียวกับแนวทางที่ ๑ แต่จะได้รับเงินบำนาญเพิ่มขึ้นเนื่องจากจำนวนปีในการส่งสมทบเพิ่มขึ้น) อีกทั้งผู้ที่มีสิทธิรับบำนาญเดิม (ส่งเงินสมทบครบ ๑๘๐ เดือนและอายุ ๕๕ ปี) แต่ไม่สามารถทำงานจนถึงอายุที่มีสิทธิรับบำนาญใหม่ได้จะได้รับบำเหน็จชดเชยช่วงเปลี่ยนผ่าน

แนวทางที่สาม คือ ขยายอายุการมีสิทธิรับบำนาญตามหลักสากล คือ ๖๐ ปี และสามารถเลือกรับสิทธิประโยชน์บำเหน็จไปส่วนหนึ่งก่อนครบอายุรับบำนาญ แต่เมื่อครบอายุรับบำนาญจะได้รับบำนาญในจำนวนที่ลดลงโดยมีหลักเกณฑ์ ๓ ประการ ได้แก่

(๑) ใช้ ...

(๑) ใช้แนวทางการขยายอายุรับบำนาญขึ้นต่ำตามแนวทางที่สอง

(๒) ผู้ที่มีสิทธิรับบำนาญเดิมแต่ไม่สามารถทำงานจนถึงอายุที่มีสิทธิรับบำนาญใหม่ได้สามารถเลือกรับบำนาญหนึ่งก่อนครบอายุมีสิทธิรับบำนาญได้ส่วนหนึ่ง โดยคำนวณเป็นอัตราส่วนจากเงินออมในบัญชีไม่เกินร้อยละ ๓๐ แต่เมื่ออายุครบสิทธิรับบำนาญจะได้รับบำนาญลดลง

(๓) ผู้ที่เกิดหลังจากปีที่ประกาศกำหนดจะมีสิทธิรับบำนาญที่อายุ ๖๐ ปี และไม่สามารถเลือกรับบำนาญส่วนหนึ่งได้

แนวทางที่สี่ คือ ขยายอายุรับบำนาญขึ้นต่ำ คือ ๖๐ ปี เฉพาะผู้ประกันตนใหม่ (ใช้สูตรการคำนวณบำนาญสูตรเดียวกับแนวทางที่หนึ่งแต่จะได้รับเงินบำนาญเพิ่มขึ้นเนื่องจากจำนวนปีในการส่งสมทบเพิ่มขึ้น) ส่วนผู้ประกันตนเดิมสามารถเลือกรับสิทธิประโยชน์บำนาญไปส่วนหนึ่งก่อนครบอายุรับบำนาญ แต่เมื่อครบอายุรับบำนาญจะได้รับบำนาญในจำนวนที่ลดลง โดยมีหลักเกณฑ์ ๓ ประการ ได้แก่

(๑) ขยายอายุรับบำนาญขึ้นต่ำเฉพาะผู้ประกันตนใหม่ มีอายุรับบำนาญขึ้นต่ำ ๖๐ ปี

(๒) ผู้ประกันตนเดิม สามารถเลือกรับบำนาญได้เมื่ออายุ ๕๕ ปีขึ้นไป

(๓) ผู้ประกันตนเดิมที่มีสิทธิรับบำนาญและอายุมากกว่า ๕๕ ปี จะได้รับสิทธิประโยชน์เพิ่มเติม โดยสามารถเลือกรับบำนาญได้ส่วนหนึ่งตามระยะเวลาการส่งเงินสมทบ โดยคำนวณเป็นอัตราส่วนจากเงินออมในบัญชีไม่เกินร้อยละ ๓๐ แต่เมื่ออายุครบสิทธิรับบำนาญจะได้รับบำนาญลดลง

ทั้งนี้ นอกจากจะมีการขยายอายุการมีสิทธิรับบำนาญแล้ว สำนักงานประกันสังคมยังได้ปรับสูตรการคำนวณเงินบำนาญเพื่อให้เกิดความเหมาะสมและเป็นธรรม สร้างความเสมอภาคให้กับระบบบำนาญด้วย

๔.๓ การนำเงินกองทุนประกันสังคมไปใช้ในกรณีที่ถูกจ้างประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยอันเนื่องมาจากการทำงานให้นายจ้างและกรณีที่ต้องได้รับการฟื้นฟูที่ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพคนงาน

เนื่องจากกองทุนเงินทดแทนมีอัตราในการจ่ายเงินทดแทนกรณีที่ถูกจ้างประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยอันเนื่องมาจากการทำงานให้นายจ้าง และกรณีที่ต้องได้รับการฟื้นฟูที่ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพคนงานมีการกำหนดเพดานอัตราการจ่ายเงินทดแทนให้แก่ลูกจ้างไว้ หากนายจ้างไม่ให้การดูแลต่อเนื่องอาจทำให้ลูกจ้างเหล่านั้นต้องไปกู้หนี้ยืมสินเพื่อนำเงินมารักษาหรือฟื้นฟูสมรรถภาพตนเองต่อไป ดังนั้น เมื่อลูกจ้างเหล่านี้เป็นผู้ประกันตนอยู่แล้ว จึงควรมีการแก้ไขพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ และพระราชบัญญัติเงินทดแทน พ.ศ. ๒๕๓๗ เพื่อให้สามารถนำเงินกองทุนประกันสังคมมาใช้ในกรณีที่ลูกจ้างจะต้องได้รับการรักษาหรือฟื้นฟูสมรรถภาพคนงานได้ด้วยเมื่อสิทธิตามกฎหมายของลูกจ้างหมดไปแล้ว

ผลการพิจารณา เนื่องจากกองทุนประกันสังคม ตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ นั้น มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างหลักประกันและความมั่นคงในการดำรงชีวิตให้แก่ลูกจ้างที่จ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนประกันสังคมตามกฎหมาย ซึ่งกฎหมายกำหนดให้ นายจ้าง ลูกจ้าง และรัฐบาลจ่ายเงินสมทบร่วมกันทั้ง ๓ ฝ่าย โดยกองทุนประกันสังคมจะให้ความคุ้มครองแก่ลูกจ้างกรณีประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยอันมิใช่เนื่องมาจากการทำงาน แตกต่างจากกองทุนเงินทดแทน ตามพระราชบัญญัติเงินทดแทน พ.ศ. ๒๕๓๗ ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นหลักประกันแก่ลูกจ้าง ซึ่งประสบอันตราย เจ็บป่วย หรือตายเนื่องมาจากการทำงานหรือป้องกันรักษาผลประโยชน์ให้แก่ นายจ้าง หรือเจ็บป่วยเป็นโรคซึ่งเกิดขึ้นตามลักษณะหรือสภาพของงานหรือโรคซึ่งเกิดขึ้นเนื่องมาจากการทำงานให้แก่ นายจ้าง โดยพระราชบัญญัติเงินทดแทน พ.ศ. ๒๕๓๗ กำหนดให้นายจ้างมีหน้าที่จ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนเงินทดแทนเพียงฝ่ายเดียว สำนักงานประกันสังคมจึงได้นำข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญดังกล่าว เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ และพระราชบัญญัติเงินทดแทน พ.ศ. ๒๕๓๗ ให้สามารถนำเงินจากกองทุนประกันสังคมมาใช้ในกรณีที่ลูกจ้างจะต้องได้รับการรักษาหรือฟื้นฟูสมรรถภาพคนงานได้ เมื่อสิทธิตามกฎหมายของลูกจ้างหมดไปแล้ว

๕. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงแรงงานได้พิจารณาและดำเนินการตามข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการกลับเป็นผู้ประกันตน พ.ศ. แล้ว จึงขอรายงานผลการพิจารณาที่มีต่อข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญฯ ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

พลตำรวจเอก

(อดุลย์ แสงสิงแก้ว)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน

สำนักงานประกันสังคม

กองกฎหมาย

โทร. ๐ ๒๙๕๖ ๒๖๕๗ - ๘

โทรสาร ๐ ๒๕๒๕ ๑๘๙๗